

Jaarverslag 2021

Diaconale Stichting Gevangenzorg Zwolle - DSG Zwolle -

Zwolle, juni 2022

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN	3
2. AANLEIDING, VISIE EN DOELSTELLING	4
3. BEOOGDE RESULTATEN	5
4. TERUGBLIK OP HET JAAR 2021	6
5. RESULTATEN EN CONCLUSIE	9
6. DOELEN VOOR 2022	10

1. ALGEMEEN

Inleiding

Op 21 december 2016 is de Diaconale Stichting Gevangenzorg Zwolle opgericht. Deze stichting stelt zich, met als inspiratiebron het Evangelie van Jezus Christus, ten doel het bieden van pastorale en diaconale zorg aan gedetineerden en hun families in de Penitentiare Inrichting Zwolle. Voor het opstarten van het werk van de stichting is het projectplan 'Diaconale Steun bij Detentie' geschreven. Dit plan is op de website van de stichting www.dsgzwolle.nl gepubliceerd. Voor u ligt het jaarverslag van het jaar 2021, het vijfde jaar van dit project.

DSG Zwolle is actief vanuit het verlangen om de pastorale en diaconale steun aan (ex-)gedetineerden uit te breiden en het netwerk van betrokken kerken en andere partners in de regio Zwolle te vergroten. DSG Zwolle wil bestaande initiatieven samenbundelen, de inzet van vrijwilligers optimaliseren, het netwerk van kerken en organisaties ondersteunen en zo – in samenwerking met andere relevante partijen – zorg dragen voor een goed aanbod van in- en nazorg voor (ex-) gedetineerden en hun families.

Het jaar 2021 is een bijzonder jaar geweest. In dit vijfde jaar dat deze stichting actief is voor (ex-) gedetineerden in de PI Zwolle zijn aan de ene kant mooie resultaten behaald en werd het werk aan de andere kant sterk beïnvloed door de coronapandemie. Vanwege de coronamaatregelen mochten vrijwilligers in 2021 nog geen activiteiten binnen de muren oppakken, waardoor enkele activiteiten geheel stil kwamen te liggen. Een mijlpaal voor DSG Zwolle is dat dankzij het convenant dat in 2020 werd gesloten met het RK- en protestants Justitiepastaat een detachering via DSG Zwolle mogelijk werd gemaakt door landelijke Dienst Geestelijke Verzorging. Hierdoor maakt de diaconaal pastor die namens DSG Zwolle actief is rondom de PI Zwolle volwaardig deel uit van het team van Geestelijk Verzorger binnen de PI Zwolle.

Ondanks dat sommige projecten met vrijwilligers geen doorgang konden vinden zijn diverse projecten, zoals de Alpha-cursussen en de voorleesprojecten, weliswaar in kleinere setting, toch zoveel mogelijk voortgezet. Een opmerkelijk moment was dat precies tussen twee coronapieken in zich een stagiaire meldde en zij toestemming kreeg om met de diaconaal pastor mee te lopen, waardoor deze stagiaire ondersteuning kon bieden bij de Alpha-cursussen. Al met al een bijzonder jaar, waarbij DSG Zwolle gezocht heeft naar mogelijkheden om ondanks de negatieve effecten van de coronacrisis toch op veel terreinen de geestelijk verzorger in de PI en (ex-)gedetineerden ondersteuning te bieden.

Zwolle, juni 2022

Bestuur DSG Zwolle;

ds. W.J. Plantinga, voorzitter

dhr. D. Renkema, secretaris

mw. L.S. Sebens-Los, penningmeester

mw. I.O.C. van der Zee – Kooijman, algemeen bestuurslid

2. AANLEIDING, VISIE EN DOELSTELLING

Aanleiding

In Zwolle is een Penitentiare inrichting (PI) gevestigd aan de Huub van Doornestraat 15. De PI Zwolle bestaat uit twee locaties, zuid 1 en zuid 2, en biedt plaats aan ongeveer 400 gedetineerden. Veel kerken zijn bereid om ex-gedetineerden op te vangen na hun detentie. Ondanks alle goede intenties en bereidheid is de kloof tussen gevangenis en samenleving groot. Het Centrum voor Justitiepastoraat (CJP) heeft in 2014 opdracht gegeven onderzoek te doen naar nazorg aan ex-gedetineerden in Zwolle.

In mei 2016 zijn de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd tijdens een netwerkmiddag waar betrokken vrijwilligers en professionals aanwezig waren. Uit het onderzoek blijkt dat veel kerken in Zwolle moeite hebben met het opbouwen van een band met ex-gedetineerden. Binnen het Diaconaal Platform Zwolle (DPZ), een koepel waarin 27 diaconieën in Zwolle samenwerken, lijken de mensen met detentie-ervaring een vergeten groep. Daarnaast blijken kerken met Stip in Zwolle niet structureel ingebed te zijn in het nazorgnetwerk. Er zijn veel organisaties betrokken bij het werk onder gevangenen, maar onderling is er weinig samenhang. Op grond van dit onderzoek zien de onderzoekers mogelijkheden tot verbetering van het nazorgnetwerk in Zwolle.

Visie

DSG Zwolle wordt gedreven door het geloof dat elk mens waardevol is en dat God geen mens afwijst of loslaat – wat de omstandigheden ook zijn. Die overtuiging wordt onderstreept door de woorden van Jezus in Mattheus 25:36: “Ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe”. Geïnspireerd door dit geloof is een stichting opgericht die kerken en organisaties in de regio Zwolle helpt om in verbinding te staan met (ex-) gedetineerden en hun families.

Doelstelling

DSG Zwolle wil de werkzaamheden van de nog redelijk nieuwe stichting verder uitbouwen door:

- vanuit de christelijke levensovertuiging en geïnspireerd door het evangelie van Jezus Christus met name diaconale zorg bieden aan (ex-)gedetineerden in Zwolle en hun families;
- het netwerk van kerken en diaconieën in de regio Zwolle inzetten, aansporen en ondersteunen in het realiseren van deze zorg door:
 - de inzet van (kerkelijke) vrijwilligers in de PI Zwolle te vergroten;
 - het leveren van nazorg vanuit (bestaande) projecten en personen;
 - het bieden van financiële ondersteuning aan de stichting.
- Een aanspreekpunt zijn voor partners en inzetten op een goede samenwerkingsrelatie met relevante organisaties zoals Stichting Exodus, Kerken met Stip, De Gift City, Sociale wijkteams, Gemeente Zwolle en andere partners met het oog op het gezamenlijk aanbod van de juiste (na)zorg.

3. BEOOGDE RESULTATEN PROJECTJAAR 2021

1. In overleg met de geestelijke verzorging wordt de inzet van vrijwilligers verder uitgebouwd. Zo mogelijk door extra activiteiten te organiseren bij de reguliere afdelingen van de vrouwen en de afdelingen van de mannen.
2. Samen met vrijwilligers wordt er tenminste viermaal een Alpha-cursus gegeven in de PI Zwolle, zowel bij de vrouwen als de mannen.
3. In de regio Zwolle zijn tenminste zes kerken actief betrokken bij het opbouwen van een nazorg netwerk voor gedetineerden;
4. De stichting heeft door samenwerking met ondernemers werk en/of dagbesteding gevonden voor tenminste zes gedetineerden;
5. In samenwerking met o.a. justitie, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties wordt diaconale zorg verleend aan tenminste twaalf (ex-)gedetineerden van de PI Zwolle. Dit betreft met name hulp bij praktische vraagstukken zoals kleding, spullen en/of meubels.
6. Voor het 'bloemenproject' in de PI Zwolle wordt voldoende financiële steun gezocht vanuit de kerken in de (regio) Zwolle.
7. Het voorleesproject zal tenminste twaalf keer in de PI Zwolle worden aangeboden voor zowel papa's als mama's.
8. De stichting heeft vanuit tenminste acht kerken in de regio Zwolle de toezegging tot structurele steun.
9. De stichting zoekt tenminste twee fondsen die het werk willen ondersteunen.
10. De stichting onderzoekt de mogelijkheid voor het samenstellen en uitdelen van 'starterspakketten', een eerste hulppakket voor gedetineerden die de inrichting verlaten. Of de mogelijkheid voor een welkomstpakket voor gedetineerden die net binnenkomen.

4. TERUGBLIK OP HET JAAR 2021

Projecten met vrijwilligers

In 2021 was het niet mogelijk om de vrijwilligers in te zetten bij de wekelijkse kerkdiensten en andere projecten. Het mag duidelijk zijn dat een aantal beoogde doelen niet gehaald zijn door de maatregelen rondom de coronapandemie.

Crea-bak workshops:

Het was in 2021 niet mogelijk om crea-uren of bakworkshops te organiseren of de inzet van vrijwilligers uit te bouwen naar andere afdelingen.

Haak-/brei projecten:

Dankzij de voorraad wol die door een kerk is aangeleverd kon ook in 2021 door een aantal enthousiaste dames doorgegaan worden met het breien of haken van sjaals en mutsen. Deze uit werden uitgedeeld aan dak- en thuislozen in Zwolle. Een nieuw project was het haken van konijntjes voor 'Stichting Knuffelkonijntjes'. De intentie was goed en een enkeling ging enthousiast aan de slag maar het patroon dat hiervoor gebruikt wordt is erg ingewikkeld en na 4 gehaakte konijnen is dit project gestopt.

Voorleesproject: 'papa/mama leest voor':

Dit voorleesproject, waarbij een gedetineerde (groot-)ouder een boekje voorleest voor de camera kon in 2020 tot half maart nog doorgaan met vrijwilligers. Vanaf september 2020 is de coördinatie van dit project overgedragen aan de diaconaal pastor. In 2021 heeft dit project **11x** plaatsgevonden, zonder vrijwilligers. Totaal deden hier in 2021 in de PI Zwolle **79** papa's of mama's aan mee. Voor dit project werd door DSG Zwolle in het voorjaar van 2021 een laptop en software aangeschaft. Vanuit een speciaal fonds en een collecteopbrengst zijn er in 2021 een aantal nieuwe boekjes aangeschaft voor dit project.

Alpha-cursus

In 2021 werd er **8x** een Alpha-cursus georganiseerd en **2x** een Alpha+ cursus. De Alpha-cursus (basiscursus over het christelijk geloof) bestaat in de regel uit 8x een bijeenkomst van 1 – 1,5 uur. De Alpha+ cursus is een vervolg op de Alpha-cursus en bestaat uit 4, 8 of 12 bijeenkomsten van 1 uur. De cursussen werden gegeven door de diaconaal pastor en in sommige gevallen samen met een stagiair, totaal deden er **40** gedetineerden aan mee. Daarnaast is er met 1 gedetineerde een studietraject geweest dat bestond uit het 1x per 14 dagen doornemen van een module van de opleiding theologie.

Extra activiteiten:

Waar normaal gesproken vrijwilligers extra ondersteuning kunnen bieden bij speciale vieringen, kerstpakketten of andere speciale activiteiten in de PI was dat in het jaar 2021 niet mogelijk. Hartverwarmend is het om te zien hoe vrijwilligers, ondanks de afstand, verbinding hebben gezocht met de mensen in de PI, bijvoorbeeld door middel van kaarten.

Diaconale zorg voor gedetineerden

Kleding, schoenen en speciale verzoeken

- Op praktisch gebied vond deze ondersteuning plaats in de vorm van gerichte en specifieke aanvragen voor **14** gedetineerden voor **kleding en/of schoenen**. Voor de diverse kledingverzoeken is dankbaar gebruik gemaakt van 'Dubbelgoed' waar kosteloos kleding opgehaald kan worden. Voor een enkele specifieke wens moest kleding gekocht worden.
- Naast specifieke wensen zijn er meer algemene vragen rondom kleding voor **alle** gedetineerden. Te denken valt aan winterjassen, jogging- of trainingsbroeken of kledingstukken in bijzondere maten, grote of juist hele kleine maatjes.
- Daarnaast kwamen er speciale verzoeken in de vorm van koffers of tassen. Aan **3** gedetineerden is op dit gebied hulp geboden.
- Een heel speciaal verzoek kwam van **1** gedetineerde in de vorm van het aanschaffen van een Agaponis met vogelkooi en toebehoren.
- Aan **3** ex-gedetineerden is hulp geboden bij het inrichten van hun woning en is gebruik gemaakt van de meubelloods van de Gift City te Zwolle.

Dagbesteding

In 2021 waren er ook een aantal specifieke verzoeken waarin nauw samen is gewerkt met casemanagers of hulpverleners in de PI. Hierbij gaat het om gedetineerden waarbij het eigen netwerk niet of niet voldoende kan worden ingeschakeld. Bijvoorbeeld bij het vinden van een maatje om een netwerk op te bouwen of hulp bij het vinden van passend werk en/of dagbesteding. Voor **3** gedetineerden is het gelukt om te bemiddelen bij dagbesteding in Zwolle.

DSG & netwerk

Binnen de PI Zwolle

In 2021 is in samenwerking met een aantal organisaties een folder met beslisbomen ontwikkeld op vraag van de PI Zwolle. In de folder staan de activiteiten genoemd van Exodus, Gevangenzorg Nederland, Humanitas en DSG Zwolle. De folder is ontwikkeld voor medewerkers van de PI Zwolle, de beslisbomen zijn ontwikkeld voor gedetineerden in de PI.

Buiten de PI Zwolle

- Warme contacten zijn gelegd met 'Vakmensen' en Leger des Heils 50/50.
- Gastlessen zijn gegeven bij Youth for Christ Zwolle en VIAA, gereformeerde Hogeschool Zwolle
- In 2021 is een interview met de EO geweest.
- In juli 2021 is een artikel over DSG Zwolle opgenomen in het blad Pastorale Verkenningen.

Kerken in Zwolle & nazorg:

DSG Zwolle vindt het belangrijk om met alle kerken in Zwolle samen te werken. Om de betrokkenheid van kerken te vergroten is bekendheid met het werk van het justitiepastoraat belangrijk. In samenwerking met de protestantse en RK geestelijk verzorgers zijn in 2018 twee pastoresdagen gehouden in de PI Zwolle. Op deze manier werden verbindingen gelegd tussen de wereld 'binnen' de muren en die daarbuiten met als doel bruggen te bouwen om in de toekomst opvangmogelijkheden voor ex-gedetineerden te vergroten. Een vervolg op deze pastoresdagen in 2020-2021 is helaas door de coronamaatregelen niet doorgegaan.

In Zwolle waren in 2021 net als in 2020 4 **kerken met Stip**, te weten;

- VEZ (Vrije Evangelisatie Zwolle)
- CGK (Christelijk Gereformeerde Kerk)
- Kerkgenootschap Leger des Heils
- GKV Zwolle Zuid (Koningskerk)

Verschillende kerken in Zwolle zijn wel op andere manieren betrokken geraakt bij het werk van de stichting. Specifieke acties vanuit kerken:

- Giften voor het bloemenproject; Elke zondag worden er door de kerken bloemen geschonken voor de kerkdiensten in de PI. Hiermee wordt de band versterkt van de kerk 'buiten' de muren met de kerk 'binnen' de gevangenis muren. De bloemen worden na afloop van de dienst uitgedeeld. Deze actie gebeurt in nauwe samenwerking met Tuinland, die een deel van de bloemen sponsort.
- Speciale collecte voor 4 gitaren & keyboard, vanuit een kerk in Zwolle kwam een gift binnen voor een speciaal doel. Hiervoor zijn gitaren en een keyboard aangeschaft waarvan gedetineerden gebruik kunnen maken.

Warme contacten zijn gelegd met verschillende kerken in en buiten Zwolle;

- Hervormde gemeente IJsselmuiden; Naast financiële steun ook vrijwilligers mobiliseren voor de kerkdiensten en andere activiteiten in de PI Zwolle.
- Jeruzalemkerk; In combinatie met een bloemengift ook 2x per jaar een zondag extra aandacht hebben voor gedetineerden.
- Hoofdhof Berkum; extra contact en belangstelling voor Kerk met Stip naar aanleiding van presentatie in 2020.

Financiële (structurele) steun:

Vlak voor de coronacrisis heeft DSG Zwolle alle kerken in Zwolle benaderd met een structureel steunverzoek. De behandeling van de brief werd logischerwijs door veel kerken verschoven. Omdat de Coronapandemie langer ging duren dan verwacht en kerken hun handen vol hadden aan de maatregelen is besloten om verdere actie richting kerken in Zwolle en kerken in de regio te verschuiven naar het voorjaar van 2022. Wel merkt de Stichting dat onder de kerken in Zwolle het werk van DSG Zwolle steeds bekender wordt. In 2021 zijn er verschillende kerken die een gift over hebben gemaakt naar de stichting. Daarnaast ontvingen wij een bijdrage van een enkele particulier en van het Ministerie van Justitie vanuit het Subsidiekader voor vrijwilligers in de Sanctietoepassing. Voor verder informatie over de financiën over het jaar 2021 van De Stichting DSG Zwolle, verwijzen wij u graag naar het financieel jaarverslag 2021.

5. RESULTATEN EN CONCLUSIE

Terugkijkend naar de doelen voor 2021 kunnen wij concluderen dat veel doelen zijn behaald, maar ook dat een aantal doelen nog niet of voor een deel nog niet zijn behaald.

1. In 2021 is over de inzet van vrijwilligers niet veel te zeggen. Tot maart 2020 is deze inzet stabiel gebleven, daarna kregen we te maken met de corona-maatregelen die ook in 2021 nog voortduurden.
2. In 2021 werd er 8 keer een Alpha-cursus gegeven en 2x een vervolgcursus, een Alpha+, aangeboden in de PI Zwolle. Vanwege de coronamaatregelen moest dit in kleine groepen aangeboden worden met maximaal 4 deelnemers per groep. Totaal 40 deelnemers.
3. Het aantal kerken met Stip in de regio Zwolle is in 2021 niet toegenomen, er zijn er 4. De belangstelling vanuit kerken voor nazorg van gedetineerden is wel toegenomen, evenals de bereidheid om ex-gedetineerden op te vangen.
4. De stichting heeft voor 3 gedetineerden bemiddeld in het vinden van dagbesteding.
5. In 2021 is diaconale zorg verleend aan tenminste 21 (ex-) gedetineerden van de PI. Dit betreft steun op het gebied van o.a. kleding, schoenen en meubels.
6. In 2021 was voor het bloemenproject voldoende financiële steun vanuit de kerken aanwezig.
7. Het voorleesproject is 11 keer in de PI Zwolle aangeboden, zowel voor papa's als mama's met 79 deelnemers.
8. Voor de fondswerving is een concreet plan van aanpak gemaakt en in 2021 is hier concreet een start mee gemaakt. Toezeggingen voor structurele financiële steun vanuit het netwerk van de kerken blijft in 2021 (ten gevolge van andere prioriteiten bij kerken ten gevolge van de coronacrisis) nog moeizaam. Er waren in 2021 wel meer kerken die giften overmaken of collecteren voor het werk van de stichting.
9. De stichting heeft twee fondsen kunnen vinden die het werk willen ondersteunen.
10. Het samenstellen of uitdelen van welkomstpakketten is in 2021 nog niet verder onderzocht of vormgegeven.

Inhoudelijke conclusie

Wij kijken met een dankbaar, maar gemengd gevoel terug op het jaar 2021. We zijn blij met het convenant dat gesloten is met het RK en protestants justitiepastoraat, en met de goede samenwerking met het Justitiepastoraat in de PI Zwolle. Wij zijn dankbaar voor de kansen en mogelijkheden die de directie van de PI Zwolle ons geeft. Dankbaar dat ondanks diverse corona-maatregelen onze diaconale pastor toegang had en concrete diaconale hulp kon bieden. Corona zorgde dit jaar voor veel beroering in de samenleving, onrust en isolement, zowel binnen als buiten de gevangenis merkbaar en voelbaar. De impact was groot, zowel voor gedetineerden als voor vrijwilligers. We zijn dankbaar voor de vrijwilligers die zich, hoewel zij zich dit afgelopen jaar minder bij activiteiten in de PI konden inzetten, toch actief en betrokken bleven bij de mensen in de PI. We zijn blij met de steun uit de Zwolse kerken en de warme contacten die er met diverse kerken en organisaties zijn. Vanuit de basis die er in de afgelopen jaren is gelegd hopen wij de opvang en begeleiding van ex-gedetineerden via de kerken in de toekomst nog verder te kunnen uitbreiden.

6. BEOOGDE RESULTATEN PROJECTJAAR 2022

1. De inzet van vrijwilligers wordt weer opgestart en zo mogelijk uitgebouwd. Onderzocht wordt of extra activiteiten georganiseerd kunnen worden bij de reguliere afdelingen van de vrouwen en de afdelingen van de mannen.
2. Samen met vrijwilligers wordt er tenminste viermaal een Alpha-cursus gegeven in de PI Zwolle, zowel bij de vrouwen als de mannen.
3. De stichting heeft door samenwerking met ondernemers werk en/of dagbesteding gevonden voor tenminste zes gedetineerden;
4. In samenwerking met o.a. justitie, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties wordt diaconale zorg verleend aan tenminste twaalf (ex-)gedetineerden van de PI Zwolle. Dit betreft met name hulp bij praktische vraagstukken zoals kleding, spullen en/of meubels.
5. Het voorleesproject zal tenminste twaalf keer in de PI Zwolle worden aangeboden voor zowel papa's als mama's.
6. De stichting benadert de kerken in de Regio Zwolle voor zowel structurele steun in verband met de indiensttreding van pastoraal medewerker als éénmalige giften voor projectgebonden kosten, waaronder het 'bloemenproject'. Voor 2022 zoekt de stichting vanuit tenminste acht kerken de toezegging tot structurele steun.
7. De stichting zoekt tenminste twee fondsen die het werk willen ondersteunen.
8. De stichting hoopt in het najaar van 2022 een bijeenkomst van Kerken met Stip in Zwolle en betrokken kerken in de regio te organiseren om de nazorg voor ex-gedetineerden te optimaliseren. De wens is dat het aantal Kerken met Stip in de regio Zwolle uitgebreid wordt en kerken actief betrokken worden bij het opbouwen van een nazorg netwerk voor (ex-) gedetineerden.
9. De stichting onderzoekt in samenwerking met de geestelijk verzorgers in de PI of in het voorjaar van 2023 een pastores dag in de PI Zwolle gehouden kan worden en deze zal in het najaar van 2022 voorbereid worden.
10. Om de betrokkenheid binnen het netwerk te vergroten zal de stichting periodiek een nieuwsbrief gaan opstellen.